

HARUKI

MURAKAMI

İMKÂNSIZIN ŞARKISI

Dünya Edebiyatı / Roman

DK

HARUKI

MURAKAMI

İMKÂNSIZIN ŞARKISI

Dünya Edebiyatı / Roman

DK

İMİKÂNSIZIN ŞARKISI

Orjinal adı: Noruvei no mori

© Haruki Murakami

Yazan: Haruki Murakami

Fransızca'dan çeviren: Nihal Önal

Yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Dijital yayın yarihi: Ocak 2013 / ISBN 978-605-09-1214-2

Kapak tasarımı: Geray Gençer

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 1 Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / **Faks** (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr /
satis@dogankitap.com.tr

İmkânsızın Şarkısı

Haruki Murakami

Çeviren: Nihal Önal

1

Otuz yedi yaşımdaydım ve bir Boeing 707'deydim. Kocaman uçak, yağmur yüklü bulutların arasından inişe geçmiş, Hamburg Havaalanı'na inmeye hazırlanıyordu. Soğuk kasım yağmuru, toprağı karartıyor ve her şey, ama her şey, yağmurluklarını giymiş teknik personelden, BMW'nin reklam panolarından tutun da, havalimanı binasının üstünde gevşek gevşek dalgalanan bayraklara varıncaya değin, her şey Flaman tablolarına özgü o hüznün içinde yüzüyordu. Bir kez daha, yeniden Almanya'ya dönüyordum.

Uçak, pistte durdu, sigara içme yasağını belirtir ışıklar söndü ve tavandaki hoparlörlerden tatlı bir müzik yayılmaya başladı: Beatles topluluğundan, sıradan bir orkestranın pek baygın biçimde yorumladığı, “Norwegian Wood” ezgisiydi bu. Bu şarkı, her zaman olduğu gibi, yine beni çok duygulandırdı. Hatta bu kez beni daha da derinden altüst ettiğini söylemeliyim.

Başımı, ağrıdan çatlamasını önlemek ister gibi, ellerimin arasına alarak öne doğru eğildim ve kıpırdamadan, öyle kaldım. Az sonra bir Alman hostes yanıma gelip bana İngilizce, acaba rahatsız mıyım, diye sordu. Her şeyin yolunda olduğunu ve sadece biraz başımın döndüğünü söyledim.

– Emin misiniz?

– Evet, teşekkür ederim, diye cevap verdim.

Genç kadın hafifçe gülümsedikten sonra gözden kayboldu ve yerini Billy Joel'in müziğı aldı.

Kafamı kaldırdım, Kuzey Denizi'nin üzerinde, gökyüzünde yüzen kara bulutlara baktım ve o zamana kadar yaşamımın akışında yitip gitmiş olan

şeyleri düşündüm. Uçup gitmiş saatleri, ölmüş veya yitmiş insanları, bir daha dönmeyecek düşünceleri.

Uçak tamamen duruncaya ve yolcular kemerlerini çözüp baş üstü dolaplarından pardösülerini ya da el bagajlarını almaya başlayıncaya kadar, bakışlarım çayırlarda gezindi durdu. Sanki otların kokusunu alıyor, tenimde rüzgârın okşayışını duyuyor ve kuşların cıvıltısını işitiyordum. 1969 yılının sonbaharıydı ve yakında yirmi yaşında olacaktım.

Hostes biraz daha iyi miyim, diye sormak için gene yanıma geldi, bana doğru eğildi.

– *It's all right now, thank you. I only felt lonely, you know* (Şimdi iyiyim, sağ olun, sadece kendimi biraz yalnız hissettim de), dedim ona gülümseyerek.

– *Well, I feel same way, same thing, once in a while. I know what you mean* (Ara sıra bana da olur bu. Ne demek istediğinizi anlıyorum), diye, başını sallayarak yanıt verdi, ve doğrulmadan önce, bana hoş bir biçimde gülümsedi. *I hope you'll have a nice trip. Auf Wiedersehen!* (İyi yolculuklar. Güle güle!)...

– *Auf Wiedersehen!*

Aradan geçen on sekiz yıla karşın, o çayırlar hâlâ o günkü gibi gözlerimin önünde. Günlerdir süren incecik yağmurun yazın tozundan arındırdığı çıplak dağ, gözalıcı, koyu yeşil renkteydi, kasım rüzgârı çevredeki susuki otlarını dalgalandırıyor, buz mavisi gökyüzündeysen bulutlar, çok yükseklerde, iplik iplik dağılıyordu. Uçsuz bucaksız gökkubbe, göz kamaştırıcıydı. Rüzgâr çayırı boydan boya geçiyor ve saçlarını hafifçe yaladıktan sonra ormanın içinde yok oluyordu. Ağaçların tepesinde yapraklar hışırdıyordu, uzaklardan bir köpeğin havladığını duyuyordum. Boğuk bir havlamaydı bu, belli belirsiz işitilen, sanki farklı bir dünyadan geliyordu. Başka hiçbir şey duymuyordum. Hiçbir şey görmüyordum, varlığımızdan ürkerken orman yönünde uçup giden iki kızıl kuştan başka. Yürürken, Naoko bana kuyu öyküsünü anlatıyordu.

Bellek çok garip bir şey. Gerçekten içinde bulunduğum, yakından gördüğüm sırada o manzaraya hemen hiç dikkat etmemiştim. Beni etkilemekten çok uzaktı, bu yüzden, on sekiz yıl sonra, en ince ayrıntılarına dek anımsayacağımı düşünemezdim. Doğruyu söylemek gerekirse, o yıllarda manzaralar beni pek ilgilendirmiyordu zaten. Kendimden ve o sırada yanımda yürüyen o çekici genç kızdan başka bir şey düşündüğüm yoktu. Bizi düşünüyordum ve geleceğim üzerinde de kafa yoruyordum. Göreceğim, hissedeceğim ya da düşüneceğim her şeyin, dönüp dolaşıp bir bumerang gibi gene bana geleceği yaşıyordum. Üstelik sevdalıydım da ve bu sevda beni son derece tehlikeli bölgelere doğru sürüklemekteydi. Bu yüzden, manzarayla ilgilenecek zamanım yoktu.

Ama şimdi, her şeyden önce aklıma gelen çayırdı. Ot kokusu, serin rüzgâr, dağların doruğu, köpek havlamaları. Çok belirgindi. Hatta, öylesine açık seçikti ki, bir el hareketiyle çiziverebilirdim. Ama bu manzaranın ortasında hiçbir insan karaltısı seçemiyordum. Kimseler yoktu. Naoko da orada değildi. Nerede olduğumuzu soruyordum kendi kendime. Nasıl olabilirdi bu? Neredeydik, Naoko, ben ve bizim olan dünya, hem de tüm bunlar o sırada benim gözüme çok önemli gözükmüşken? Artık onun yüzünü bile anımsayamaz olmuşum. Önümde sadece her türlü insan varlığından yoksun, boş bir manzara vardı.

Elbette zaman içinde onun yüz hatlarını hatırlamayı başarabiliyordum. Küçük ve narin ellerinin, dümdüz, güzel, dokundukça öylesine pürüzsüz saçlarının, yuvarlacık ve yumuşak kulakmemelerinin ve altındaki küçük benin, kışın hep giydiği şık devetüyü mantonun ya da bir soru sorduğunda gözlerini karşısındakinin gözlerine dikme alışkanlığının ya da ara sıra, bilmem hangi nedenle titremeye başlayan sesinin (sanki tepelerin doruklarında esen rüzgâr konuşuyordu) imgelerini üst üste koyunca yüzü birden gözlerimin önünde kendiliğinden beliriveriyordu. Önce profili görünüyordu bana. Herhalde Naoko ile ben, hep yan yana yürüdüğümüz için. Bu nedenle daima önce profili geliyordu aklıma. Sonra, bana doğru dönüyor, bana gülümsüyor, başını hafifçe eğiyor, benimle konuşuyor ve dosdoğru gözlerimin içine bakıyordu. Tıpkı dibi görünen bir pınarda kayıp gidiveren küçük bir balığın pırıltısını yakalamaya çalışıyormuş gibi.

Ama Naoko'nun yüzünün kafamın içinde böyle net bir şekilde belirmesi, zaman alıyordu. Ve aylar, yıllar geçtikçe bu süre giderek daha da uzuyordu. Acı bir şeydi bu, ama gerçektir. Başlangıçta beş saniye gerekiyordu bana, sonra on, sonra otuz ve sonunda da bir dakika. Hızla artıyordu bu süre, günbatımındaki bir gölge gibi. Herhalde çok geçmeden kendimi hepten karanlıkta bulacak, hiçbir şey göremeyecektim. Evet, anılarım, Naoko'nun bulunduğu yerden önüne geçilemez bir biçimde uzaklaşıyordu. Tıpkı benim de bir zamanlar bulunduğum yerden önüne geçilmez bir biçimde uzaklaştığım gibi. Ve sadece o manzara, ekim ayındaki o çayırın manzarası bıkıp usanmadan gözlerimin önünden geçiyordu, bir filmin simgesel bir sahnesi gibi. Ve bu manzara, kafamın bir köşesinde hep duruyor ve sürekli vuruyordu. Hadi, uyan diyordu sürekli, ben hep buradayım, biliyorsun, uyan da anlamaya çalış niçin hep buradayım. Acı veren bir şey değildi bu, hem de hiç. Sadece her vuruşta yankılanan boş bir sestir. Bu gürültü de gün gelecek, silinecekti kuşkusuz. Her şeyin, sonunda yok olduğu gibi. Ama Hamburg Havaalanı'nda, o Lufthansa uçağında, kafamın içinde yankılandı durdu, her zamankinden çok daha güçlü ve daha uzun süre. Uyansana, anlamaya çalışsana. İşte bunun için yazıyorum bu satırları. Çünkü ben, olayları, sözcüklere dökmedikçe anlayamayan o yeteneksiz insan türündenim.

Naoko tam o sırada bana ne anlatıyordu acaba?

Haa, evet, kırların ortasındaki o kuyunun öyküsünü anlatıyordu. Gerçekten var mıymış, yok muymuş böyle bir kuyu, ben de bilmiyorum. Belki de orada sadece Naoko için var olan bir belirti ya da bir imgeydi. O karanlık günlerinde kafasının içinde buna benzer daha pek çok şey kurgulamıştı. Ama Naoko'nun bana o kuyudan söz etmesinden sonra, çayırı kuyusuz anımsayamaz oldum. Gerçekte hiç görmediğim o kuyu, belleğimde, o manzaranın ayrılmaz bir parçası olarak yer etmişti. Hatta ayrıntılı bir tanımını bile yapabilirdim. Çayırın ucunda, ormanın kıyısında bulunuyordu. Yere açılmıştı doğrudan doğruya, otların arasına ustaca gizlenmiş, bir metre çapında bir delikti. Çevresinde ne bir çit ne yüksekçe bir kuyu bileziği vardı. Sadece ağzı açık bir delik. Taştan yapılmış halkası, yağmurun ve rüzgârın etkisiyle, garip soluk bir renk almıştı ve yer yer çatlamıştı, çöküyordu. Taşların arasında kaçışan küçücük yeşil kertenkeleler ilişiyordu gözüme. Deliğin üzerine ne denli eğilirsem eğileyim, hiçbir şey

görmüyordum. Anlayabildiğim tek şey, korkunç derin olduğuydu. Akıl almaz bir derinlikte. Ve bu deliğin içinde egemen olan karanlık, bu yoğun karanlık, yani bu dünyanın çeşitli karanlıklarından oluşmuş olan bu öz de, çok koyuydu.

– Derin, hem de çok derin, biliyor musun, demişti bana, ağır ağır, sözcüklerini tek tek seçerek. (Ara sıra böyle konuşurdu, tam söylemesi gereken sözü söylediğine emin olmak için.) Gerçekten çok derin. Ama kimse bilmiyor nerede bulunduğunu. Kesin olarak bilinen tek şey, buralarda bir yerde olduğu.

Ellerini tüvit ceketinin ceplerine daldırmış, sonra da bana içten, gerçekten çok güzel bir gülümsemeyle bakmıştı.

– Demek ki, bu son derece tehlikeli bir şey, dedim ona. Bir yerlerde derin bir kuyu var, ama kimse bilmiyor nerede olduğunu, öyle mi? Şu halde, içine düşecek olan için yapacak hiçbir şey yok anlaşılan.

– Hayır, hiç. İnsan düşüyor, hepsi bu kadar işte.

– Böyle bir şey hiç olmuyor mu?

– Oluyor, zaman zaman. Her iki ya da üç yılda bir kez. Biri aniden ortadan yok oluyor ve ne denli aranırsa aransın, bulunamıyor. O zaman, burada yaşayanlar onun kuyuya düştüğünü söylüyorlar.

– Bu, pek de hoş bir ölüm biçimi değil.

– İğrenç bir ölüm. (Ceketine yapışmış bir otu elinin tersiyle süpürdü.) İnsan hemen, boynu kırılıp ölecek olsa, hadi neyse, ama düşün hele, burkulmuş bir bilekle kurtulduğunu; dehşet verici. Var gücünle bağırırsın, ama kimse seni duymaz, bulunma umudun hiç yoktur, karanlık ve rutubetli, üstelik örümceklerin, çiyenlerin kaynaştığı bir ortam, bastığın yerde, burada daha önce ölmüş insanlardan kalan kemikler. Sonra da yukarıda, ta yukarıda küçük, aydınlık bir çember, kış ortasında dolunay gibi. İşte burada ölünecek, yapayalnız ve yavaş yavaş.

– Sadece düşünmekle bile tüylerim diken diken oluyor. Biri mutlaka bu kuyuyu bulup çevresini kapatmalı.

– Ama sana kimsenin bulamadığını söylüyorum ya! İşte bu yüzden, yoldan ayrılmamak, uzaklaşmamak gerek.

– Uzaklaşmıyorum.

Naoko sol elini cebinden çıkardı, benimkini tutmak için.

– Ama senin için geçerli değil bu. Senin korkacak bir şeyin yok. Sen gece vakti bile köşe bucak gözü kapalı gezebilirsin, bu kuyuya asla düşmezsin. Senin yanındayken benim de korkacak bir şeyim yok.

– Gerçekten mi?

– Gerçekten.

– Nasıl bilebilirsin ki bunu?

– Biliyorum işte, o kadar. (Elimi sıkı sıkı tutuyordu. Bir süre öyle, sessizce yürümeyi sürdürdük.) Ben ellerin birbirine temasıyla her şeyi anlarım. Bunun mantıkla filan ilgisi yok, hissedirim, hepsi bu. Örneğin, senin yanındayken, şimdi olduğu gibi, hiçbir şeyden korkmam. Başıma kötü ya da can sıkıcı şey gelemez.

– O halde çok basit. Hep böyle kalırız olur biter.

– Gerçekten böyle mi düşünüyorsun?

– Elbette.

Naoko durdu. Ben de durdum. Yüzünü bana döndü, ellerini omuzlarıma koyup gözlerimin içine baktı. Gözbebeklerinin ta dibinde yoğun ve kara bir sıvı, garip dolambaçlar çiziyordu. O büyüleyici gözleriyle uzun uzun, içimi seyretti. Sonra geri çekildi yanağını hafifçe yanağıma sürttü. Olağanüstü ve sınırsız bir davranıştı, ta yüreğime kadar işleyen.

– Teşekkür ederim, dedi bana..

– Bir şey değil.

– Bana böyle söylemen çok mutlu etti beni... Bu doğru, biliyor musun, dedi mutlu bir gülümsemeyle. Ama imkânsız.

– Niçin?

– Çünkü... Çünkü çok zor, anlıyor musun. Çok...

Birden susup yeniden yürümeye koyuldu. Kafasının içinde bin bir türlü hatıranın dolanmakta olduğunu bildiğinden, bir şey söylemeden, sessizce yanında yürümekle yetindim.

– Sanırım bu doğru bir şey olmaz, hem senin için hem de benim için, diye devam etti, ama epey sonra.

– Ne bakımdan doğru olmayacakmış ki? diye sakın bir sesle sorarak öğrenmeye çalıştım.

– Çünkü birinin, bir başkasını sonsuza dek koruyabilmesi olanaksızdır da ondan. Şimdi bak, diyelim ben seninle evlendim ve sen bir şirkette çalışıyorsun. Sen işyerindeyken ya da iş gezisine çıktığında beni kim koruyacak? Ölünceye değin seni adım adım izlemek zorunda mı kalacağım? Görüyorsun ki bu doğru olmaz ve buna insanî bir ilişki denemez. Çabuk bıkarsın, inan bana. Kısa zamanda usanırsın. Yaşamın konusunda kendine sorular sorarsın. Görevinin sadece ve sadece bana dadılık etmek olup olmadığını sorarsın kendi kendine. Bunu asla kabul edemem ben. Üstelik bu durumda, sorunum da çözülmüş olmaz.

– Ama bu, bir ömür boyu sürmeyecek ki. (Elimi omzuna koydum.) Bir gün sona erecek. O zaman yeniden düşünürüz artık. Hatta belki de o zaman benim yardımına koşmak, sana düşer. Gözlerimiz gelir ve gider tablosuna dikili yaşamıyoruz ki. Mademki şimdi senin bana ihtiyacın var, benden yararlanmalısın. Sence de öyle değil mi? Niçin böyle, katırsın? Hadi, rahatla biraz. Böylesine gergin olduğun için, olayları bu yönden görüyorsun. Eğer üzerindeki baskıyı biraz hafifletirsen, kendini daha rahat hissedersin.

– Neden böyle söylüyorsun?

Sesi son derece kuruydu.

Onun böyle konuştuğunu duyunca ona söylememem gereken bir şeyi söylediğimi sandım.

– Neden? diye yineledi, gözlerini ayaklarının dibine, yere dikerek. Biliyorum, evet, omuzlarımdaki yükü azaltırsam kendimi biraz hafiflemiş hissedeceğimi biliyorum. Bana söylemen boşuna. Ama, anlıyor musun, bunu şimdi yaparsam, paramparça bulurum kendimi. Ben hep böyle yaşadım, o halde, başka türlü yaşamamı nasıl istersin benden? Eğer kendimi koyuverirsem, bir daha eskisi gibi olamam. Un ufak olurum... Ve sonunda da buharlaşıyorum. Niçin anlamıyorsun ki? Ve hep benimle ilgileneceğini nasıl söyleyebiliyorsun, bunu anlayamadıktan sonra?

Susuyordum.

– Ben senin sandığından çok daha derinden etkilenmiş durumdayım. Karanlığın ve soğğun içinde yitip gitmişim... Söylesene bana, niçin o gün benimle yattın? Niçin beni yüzüstü bırakmadın?

Mutlak bir sessizliğin hâkim olduğu çam ormanında yürüyorduk. Yürürken, ayaklarımızın altında, yaz sonunda ölmüş ve artık kurumuş çekirgeler çıtırdıyordu. Ağır ağır ilerliyorduk, yere bakarak, her an bir şey olacaktı gibi tetikteydik sanki.

– Bağışla beni. (Usulca koluma girdi. Sonra birkaç kez başını salladı.) Seni kırmak istememiştin. Söylediklerime aldırma sen. Gerçekten çok üzüldüm. Sadece kendime kızıyordum da.

– Sanırım seni henüz tam anlayabilmiş değilim. Pek akıllı olduğum söylenemez ve bana biraz daha zaman gerek. Ama sonunda elbet başaracağım ve işte o zaman, galiba dünyada seni gerçekten anlayan tek kişi ben olacağım.

Çevremizi kuşatan sessizlikten yararlanmak için durmuştuk, ve ben ayağımla yerdeki çam kozalaklarını ya da çekirge ölümlerini yuvarlıyordum, sonra da ağaçların arasından gökyüzüne bakıyordum. Naoko, ellerini ceketinin ceplerine daldırılmış, bakışları dalgın, düşünüyordu.

- Vatanabe, beni seviyor musun?
- Elbette.
- O halde, isteklerimden ikisini dinlemek ister misin?
- Üçünü de dinlerim, istersen.

Başını sallayarak gülmeye başladı.

– İki, yeter. Bol bol yeter. Birincisi, şunu bilmeni isterim ki bugün beni görmeye geldiğin için sana gerçekten minnettarım. Çok memnunum ve ben... Bu bana hayat veriyor. İnan bana bu doğru, öyle gözükme bile.

- Seni görmeye gene gelirim. Ya ikincisi?
- İsterim ki beni hep hatırlayasın. Benim yaşadığımı ve böyle, senin yanında olduğumu hiç unutma isterim.
- Elbette hatırlayacağım.

Gene sessizliğe gömüldü, yürümeye başladı. Sonbahar ışığı, ağaçların arasından kendine bir yol bularak, gelip omuzlarında dans ediyordu. Gene bir köpek havlaması duyuldu, ama az öncekine oranla daha yakındaydı sanki. Naoko küçük bir tümseğe tırmandı, çamlıktan çıktı, sonra telaşlı adımlarla hafif eğimli yoldan aşağı indi. Ben iki üç adım arkasından yürüyordum.

– Geri dön. Kuyu buralarda olabilir, biliyorsun, diye arkasından seslendim.

Durdu, gülmeye başladı ve gelip usulca koluma girdi. Ve yolun geri kalanını yan yana, sakın sakın yürüdük.

- Beni hiç unutmayacağın doğru, değil mi? diye kulağıma fısıldadı.
- Seni hiç unutmayacağım. Seni unutmam imkânsız.

Gene de, anılar gitgide uzaklaşıyor, bu kaçınılmaz ve ben de daha şimdiden birçok şeyi unuttum. Olayları anımsamak için şu satırları yazarken bile, zaman zaman paniğe kapıldığım oluyor. Çünkü birdenbire, belki de en önemlisini unuttuğumu anlıyorum. Kendime soruyorum, acaba bedenimin içinde karanlık bir yer mi var diye, uzak bir bölge, en önemli anılarımın üst üste yığılıp balçığa dönüştüğü bir yer.

Ama, her ne olursa olsun, bugün sahip olduklarımın tümü bu işte. Bu eksik ve bulanık, günden güne silinen anılar, onları sımsıkı bağrıma basıyorum ve bu satırları yazmayı sürdürebilmek için köşe bucak araştırıyorum, çünkü Naoko'ya verdiğim sözü tutabilmemin başka bir yolu yok.

Çok zaman önce, henüz gençken ve anılarım henüz tazeyken, olan biteni anlatmayı birkaç kez denedim. Ama, o dönemde bunu yapamadım bir türlü. Biliyordum, ilk satırı yazabilsem gerisi kendiliğinden gelecekti, ama başaramıyordum bu ilk satırı yazmayı. Her şey fazlasıyla belirgindi, açıktı ve nereden başlayacağımı bilmiyordum. Nasıl bir harita, aşırı ayrıntılı olduğunda pek işe yaramazsa, öyleydi işte. Ama şimdi anlıyorum. Sonunda anlıyorum; biliyorum ki ancak ve ancak eksik kalmış düşünceler ve anılar, eksik diye tanımlanan cümlelere gelip oturabilir. Ve sanıyorum ki, Naoko'yla ilgili anılarım her geçen gün biraz daha silindikçe, onu gitgide daha iyi anlıyorum. Şimdi benden niçin onu unutmamamı istediğini biliyorum. Kuşkusuz bunu o da biliyordu. Onun bende kalan anısının er ya da geç silineceğini. İşte bunun için böylesine üzerinde durmuştu. “Beni hiç unutma. Benim yaşadığımı aklından hiç çıkarma.”

Düşündükçe, içimi derin bir keder kaplıyor. Çünkü o, Naoko beni sevmiyordu.

2

Geçmişten söz ettiğimde, kastettiğim en fazla yirmi yıl öncesi ve ben o dönemde bir öğrenci yurdunda kalıyordum. On sekiz yaşındaydım ve üniversiteye yeni girmiştim. Tokyo'yu hiç bilmiyordum ve ilk kez yalnız yaşayacağım için kaygılanan ailem bana bu yurdu bulmuştu. Burada yemek veriliyordu ve birtakım kolaylıklara sahipti, böylece benim gibi on sekiz yaşında ve deneyimsiz bir genç pekâlâ başının çaresine bakabilirdi bu yurttan. Gerçi işin bir de parasal yönü vardı. Yalnız yaşayacak olsam, yurttan kalmasam çok daha pahalıya mal olurdu. Bir şilte ile bir başucu lambası yeterliydi, başka bir şey satın almak gerekmiyordu. Eğer yapabilseydim bir daire kiralayıp dilediğim gibi yaşamayı yeğlerdim, ama kayıt harçları ve bu özel üniversitenin giderleri, üstüne bir de aylık geçim param düşünüldüğünde aileme direnmek hakkına sahip değildim. Üstelik, yaşayacağım yerin benim için pek bir önemi yoktu zaten.

Bu yurt, şehrin yüksek bir yerindeydi ve manzarası güzeldi. Geniş arazisinin etrafı beton bir duvarla çevriliydi. Kapıdan girince kendini, göğedimdik uzanan kocaman bir keyaki ağacının karşısında buluyordun. En az yüz elli yıllıktı. Ağacın altında durup başını kaldırdığın zaman gökyüzünü göremiyordun, dallar öylesine sıkı.

Beton dökülmüş yol, bu koskocaman ağacın çevresini dolandıktan sonra düz bir çizgi halinde iç avluyu kesiyordu. İki yanda, birbirine paralel, iki katlı betonarme iki bina yükseliyordu. Bunlar çok pencereli büyük yapıları, dışarıdan bakıldığında ya dairelere dönüştürülmüş bürolara ya da tam tersi bürolara dönüştürülmüş dairelere benziyordu. Ancak hepsi doğru düzgün yaşanabilir yerlerdi, kötü bir görüntüleri yoktu. Ardına dek açık pencerelerden radyo sesi yayılıyordu. Perdeler, güneşten solmaması için krem renkteydi.

Karşıda, yolun ucunda tek katlı ana bina vardı. Giriş katında banyolar ve yemekhane; birinci kattaysa büyük bir konferans salonu, birkaç toplantı salonu, bir de, kimsenin ne işe yaradığını bilmediği bir tören salonu bulunuyordu. Öğrencilere ayrılmış üçüncü bina da ana binanın yanındaydı. O da iki katlıydı. Bahçe genişti ve çimenliğin tam ortasına dikilmiş bir döner fiske, güneş ışınlarını yansıtarak, durmadan dönüyordu. Ana binanın arkasında futbol ve beyzbol alanları, bir de yarım düzine kadar tenis kortu bulunuyordu. Her şey kusursuzdu.

Gene de, bu yurda ilişkin bir sorun vardı: ne idüğü belirsiz, enikonu sağcı bir vakfın yönetimindeydi ve başında da, benim gözümde, iyice sağ eğilimli biri vardı. Sadece açıklamalar broşürünü ve iç yönetmeliği okumakla bile derhal anlaşılıyordu bu durum. “Eğitimimizin temel ilkesi ulus için yararlı insanlar yetiştirmektir.” Yurdun kurulmasındaki resmî düşünce, işte buydu, böylece çok sayıda üst düzey şirket yöneticisinden ekonomik yardım alıyordu, ama bu gibi durumlarda hep olduğu gibi, gerçek çok daha başkaydı. Hiç kimse tam olarak bilmiyordu gerçeği. Kimileri bunun daha az vergi ödemeyi sağladığını söylüyor, kimileriye iyi bir reklam aracı olduğunu öne sürüyordu; gene bazıları, bir yurt binası yapmanın, iyi bir arsanın üstüne konma yolu olduğu inancındaydı. Ama daha ciddi bir neden aranması gerektiğini de söyleyenler vardı, yani bu yurdun kurucuları, buradan çıkanların, siyasal ve ekonomik çevre içinde bir tür ayrıcalıklı topluluk oluşturacağını öngörüyorlardı. Gerçekten de yurdun içinde seçkin öğrencileri bir araya getiren bir ayrıcalıklılar kulübü vardı ve orada neler olup bittiğini pek bilemiyordum, ama kesin bildiğim bir şey, bu kulübün ayda birkaç kez, vakıf yöneticilerinin de katıldığı toplantılar yaptığı ve bu kulübün bir üyesi olduğu takdirde, ileride iş bulma konusunda hiçbir kaygı duyulmaması gerektiği idi. Ben tüm bu varsayımların doğru ya da yanlış olduğuna karar verecek durumda değildim, ama tüm bunlar bu kulübün kuşku uyandırıcı bir yer olduğunu gösteriyordu.

En azından bir gerçek vardı; o da, yaşamımın iki yılını, 1968 ilkbaharından, 1970 ilkbaharına kadar, bu kuşku dolu yerde yatılı öğrenci olarak geçirmiş olmamdır. Böyle bir yerde niçin iki yıl kaldığım sorulacak olursa, herhalde nedenini açıklayamam. Gerçi günlük yaşam açısından, sağda ya da solda, doğru veya yanlış safta yer almak, pek öyle hesaba katılacak bir şey değildi.

Yurtta, güne bayrak çekilmesiyle başlanıyordu. Elbette ulusal marş da söyleniyordu. Bu ikisi birbirinden ayrılamazdı, tıpkı spor haberlerine de her zaman marşların eşlik etmesi gibi. Bayrak direği bahçenin tam ortasına dikilmişti, binaların tüm pencerelerinden görülecek biçimde.

Bayrağı göndere çekme görevi, sağ kanadın (ben de oradaydım) başkanına aitti. Altmış yaşlarında, uzun boylu, keskin bakışlı bir adamdı. Dümdüz saçları yer yer kırışmıştı ve güneşten yanmış boynunda uzun bir yara izi vardı. Nakano'daki bir askerî okuldan geldiği söyleniyordu, ama bu ispatlanamamıştı. Yanında her zaman, sözde ona yardım eden bir öğrenci bulunurdu. Onu da kimse tanımıyor, gerçekten kim olduğunu bilmiyordu. Kafası tıraşlıydı ve hep öğrenci üniforması giyiyordu. Ne adı biliniyordu, ne odası. Onunla hiç karşılaşılmazdı, ne yemekhanede ne de hamamda. Gerçekten öğrenci miydi, o bile bilinmiyordu. Ama olduğu varsayılıyordu, üniforma giydiğine göre öğrenci olmalıydı. Başka türlü olamazdı. Nakano'daki okuldan gelen adamın tersine, kısa boylu ve tombuldu, yüzü solgundu. İşte her sabah saat altıda yurdun bahçesine Japon bayrağını çeken, daha çirkini düşünölemeyecek bu ikiliydi.

Yurda ilk girdiğim dönemde, her şeyi merak ettiğimden, birkaç kez, bu töreni seyretmek için saat altıda kalktım. Bu ikisinin bahçeye gelmesi tam da radyoda haberlerin başlamasına rastlıyordu. Esas görevli, bir mont ile beyaz spor ayakkabılar giyiyordu, yardımcısıysa üniformalı ve siyah deri ayakkabılıydı. Elinde pavlonya ağacından yapılmış ince bir kutu bulunuyordu. Ötekiyse portatif bir Sony kasetçalarla geliyor ve gönderin dibine bırakıyordu. O zaman öğrenci, kutuyu açıyordu. İçinde, özenle katlanmış bayrak bulunuyordu. Ardından öğrenci, bayrağı saygıyla amirine uzatıyordu. O da ipe geçiriyordu. Öğrenci kasetçaları çalıştırıyordu.

“Efendimiz egemen olsun”

Bayrak tırmanmaya başlıyordu.

“Çakıltaşları kayalara dönüşünceye...”

Direğin yarısına varıyordu.

“Ve yosun tutuncaya değin.”

Şimdi bayrak tam tepedeydi.

O zaman iki adam gururla dimdik duruyor, hazır ola geçip gözlerini bayrağa dikeyorlardı. Hava güzel olduğunda ve yeterince rüzgâr da esiyorsa, bu gerçekten inanılmaz bir görüntüydü.

Akşamki bayrak indirme töreni de sabahkinin aynısıydı. Ama bu kez bütün düzen tersten işliyordu. Bayrak ağır ağır iniyor... ve pavlonya ağacından kutuya yerleştiriliyordu. Gece bayrak dalgalanmıyordu.

Geceleri bayrağı niçin indirdiklerini anlamıyordum. Çünkü ulus, geceleri de varlığını sürdürüyor ve pek çok kimse çalışıyordu. Demiryolu makasçıları, taksi şoförleri, bar kızları, itfaiyeciler veya gece bekçileri gibi, gece çalışan insanların, işlerini ulusun kutsaması olmadan yapmaları bana haksızlıkmiş gibi geliyordu. Ama her şeye rağmen belki de bu fazla önemli değildi. Kuşkusuz kimsenin umursadığı da yoktu. Zaten bu durumdan kaygı duyan tek kişi, bendim. Üstelik bu düşünce, ara sıra zihnimden şöyle bir geçiyordu ve daha derine inmeye hiç niyetim yoktu.

İlke olarak, birinci ve ikinci sınıf öğrencileri odalarda ikişer ikişer kalıyordu, üçüncü ve dördüncü sınıflara tek kişilik oda hakkı tanınıyordu. İki kişilik odalarda, yazı masaları ve iskemleler, pencerenin önüne, sırt sırta konmuştu. Kapının solunda ikili bir ranza vardı. Eşyalar, sadelik ve sağlamlık bakımından bir örnek teşkil ediyordu. Yataklar ve yazı masalarının dışında, iki metal dolap, küçük bir masa ve kitap rafları da vardı. En iyimser bakışla bile, odanın hiç mi hiç şiirsel bir yanı yoktu. Odaların çoğunun raflarında tranzistorlu radyolar, saç kurutma makineleri, termoslar, elektrik ocakları, hazır kahve, poşet çay, kesmeşeker, şehriye çorbası pişirmek için küçük bir tencere ve en gerekli mutfak eşyaları bulunuyordu. Badanalı duvarlara dergilerden kesilmiş kız resimleri ve kim bilir nereden bulunmuş açık saçık film afişleri yapıştırılmış olurdu. Kimileri, inadına, çiftleşmekte olan domuzların fotoğrafını da yapıştırıyordu, ama bu bir istisnaydı çünkü duvarların çoğu çıplak kadınların, şarkıcı kızların ya da kadın sinema oyuncularının fotoğraflarıyla kaplıydı. Yazı masalarının üstünde ders kitapları, sözlükler ve romanlar yığılı olurdu.

Delikanlıların kaldığı odalar, genellikle inanılmaz derecede pisti. Kâğıt sepetlerinin dibinde, küflenmiş mandalina kabukları bulunur, kül tablası işi gören alüminyum kutular dolup taşar ve izmaritler, içinde yanıp bitmesin diye üstüne bira ya da kahve dökülerek söndürüldüğü için, tiksinti uyandıran ekşi bir koku yayardı. Kenarları çatlamış tabak çanak, kuşkulu bir renkteydi ve yerlerde, boş şehriye çorbası paketleri, bira kutuları ve daha birçok şey, anlatılmaz bir kargaşa yaratırdı. Kimsenin aklına bunları toplayıp çöpe atmak için süpürge ile faraşı eline almak gelmezdi. Hava akımları koca koca toz bulutları kaldırırdı. Ve istisnasız, tüm odalardan inanılmaz bir koku yayılırdı. Bu koku odadan odaya az çok değişebilirdi, ama kokuyu oluşturan öğeler hiç değişmezdi. Ter, pislik ve çöp kokusu. Kirli çamaşırlar yatak altlarına tıklılır ve kimse havalandırmak için şiltesini ara sıra pencereye, güneşe çıkarmadığından tere batmış yatak dayanılmaz pis bir koku yayardı çevresine. Bu karmaşa içinde nasıl olup da ölümcül salgın hastalıkların ortaya çıkmadığını bugün bile merak ederim.

Bunlarla karşılaştırılınca, benim odam, hastane odası kadar temizdi. Yerlerde hiç çöp yoktu, camlar son derece saydamdı, uyku tulumum haftada bir pencereye çıkartılıp havalandırılır, kurşunkalemim, kutularının içinde düzenli sıralanmış olur, hatta perdeler bile ayda bir kez yıkanır. Çünkü odamı paylaştığım delikanlı tam anlamıyla bir temizlik hastasıydı. Perdeleri bile yıkadığını başkalarına söyledim, ama kimse bana inanmak istemedi. Galiba kimse perdelerin de ara sıra yıkanması gerektiğini bilmiyordu. Sonsuza dek pencerelerde asılı kalmaya mahkûm olduklarına inanılmıştı bir kez. O zaman bana, oda arkadaşımın delinin biri olduğunu söylediler. Ardından da ona bir faşistmiş gibi davrandılar.

Bizim odada, duvara yapıştırılmış kız resmi yoktu da Amsterdam'daki bir kanalın fotoğrafı vardı. Bir gün benim koyduğum bir çıplak kızın yerine, o yapıştırmıştı bu fotoğrafı ve bana: "Biliyor musun, Vatanabe, ben... Ben bu zırlıtları pek sevmem de" demişti. Karşı çıkmamıştım; çünkü ben de pek önemsemezdim böyle şeyleri. Beni görmeye odama kim gelse, o fotoğrafı görünce: "Yahu bu, ne bu?" diye şaşırırdı. Ben de, bizim faşonun mastürbasyon yapmasına yardımcı olsun diye oraya yapıştırdığı bir resim, diye karşılık verirdim. Elbette şaka yapıyordum, ama herkes bunu doğal karşılıyordu. Öyle ki ben bile sonunda gerçekten öyle mi acaba diye kendime sorar olmuştum.

Odamı faşoyla paylaştığım için bana acıyorlardı, ama ben bunu onlar kadar önemsemiyordum. Çevremi kirletmediğim sürece bana karışmıyordu, ki bu benim de işime geliyordu. Temizliği yapan da, yatağımı havalandırmak için pencereye çıkartan da, çöp kutusunu boşaltan da, oydu. Başka işim olduğu için üç gün banyo yapmadığım zaman, havayı koklaya koklaya çevremde dolanır, sonra da banyo yapsam iyi olacağını söylerdi, berbere gitmemi ya da burun kıllarımı kesmemi de hep o hatırlatırdı bana. Beni rahatsız eden tek şey, en ufak bir sivrisinek gördüğünde odamıza hemen bol böcek öldürücü sıkmasıydı ki, bu da beni, bitişik odanın karmaşasına sığınmak zorunda bırakıyordu.

Faço bir devlet üniversitesinde coğrafya eğitimi alıyordu.

Benimle ilk tanıştığında bana:

– Ben ha... haritacılık eğitimi alıyorum, demişti.

O zaman ona, bunu sevip sevmediğini sormuştum.

– Evet, eğitimim bittiğinde Ulusal Coğrafya Enstitüsü'ne gireceğim ve ha... harita yapacağım.

Dünyada bunca değişik amaç ve isteğin var olması beni pek şaşırtmıştı. Tokyo'da kaldığım ilk günlerde beni çok etkileyen şeylerden biriydi bu. Gerçi haritacılığa tutkuyla bağlanmış birkaç kişi olmaması belki sıkıntı yaratabilirdi, çok fazlasına gereksinim olmasa bile. Ama daha “harita” sözcüğünü söylemeye başlarken kekeleyen birinin Ulusal Coğrafya Enstitüsü'ne girmek istemesini tuhaf buluyordum. Duruma göre, ara sıra kekelerdi, ama “harita” sözcüğünü söylerken hemen her zaman, hiç şaşmadan kekeliyordu.

– Sen... sen ne okuyorsun? diye sordu bana o ilk tanışmamızda.

– Drama sanatı, karşılığını verdim.

– Yani, tiyatro mu oynuyorsun?

– Hayır, oyun metinlerini okuyoruz ve inceliyoruz. Racine’in, İonesco’nun, Shakespeare’in oyunlarını.

Onları tanımadığını söyledi bana, sadece Shakespeare’i biliyormuş. Zaten ben de daha önce, bu adamlardan söz edildiğini hiç duymamıştım. Sadece derslerin tanıtım bülteninde okuduğumu yinelemekle yetinmiştim.

– Herhalde, sevdiğin şey bu, değil mi?

– Pek sayılmaz.

Bu yanıt onu şaşırttı. Şaşırdığı zaman, çok kekeliyordu. Kötü bir şey yaptığım izlenimi uyandı bende.

– Ne olsa işime gelirdi, diye açıkladım ona. Etnoloji, Doğu tarihi, ne olursa. Ama rastlantı sonucu drama sanatı çekti beni, zaten bu kadarla da kalır işte, daha öteye gitmez.

Pek inanmış görünmedi.

– Anlamıyorum, diye şaşkın şaşkın, söze girdi, benim... benim durumum, ben ha... haritaları sevdiğim için, ha... haritacılık okuyorum. Tokyo Üniversitesi’ne bunun için geldim ve bunun için para verip beni okutuyorlar. Ama sen, sen diyorsun ki, bu senin için geçerli değil...

Haklı olan, oydu. Açıklamalarımın vazgeçtim. Sonra yataklarımızı seçmek için kura çektik. Ona üstteki yatak düştü, banaysa alttaki.

Her zaman beyaz bir gömlek, siyah pantolon ve lacivert kazak giyerdi. Uzun boyluydu, kafası tıraşlı ve elmacıkkemikleri çıkıktı. Üniversiteye gittiği zaman, hep ama hep üniforma giyerdi. Pabuçları ve çorapları siyahtı. Aşırı sağ eğilimli bir öğrenciye benziyordu ve bu yüzden ona faşo diyorlardı, ama gerçekte, politikaya karşı ilgisizdi. Giysi seçmekten sıkılıyordu bu yüzden hep aynı biçimde giyiniyordu. Bu kadar basitti. Sadece ve sadece kıyı şekilleriyle, yeni bir demiryolu tünelinin tamamlanmasıyla ya da bu türden herhangi bir olayla ilgiliydi o. Bir konuya odaklandığında bir iki saat hiç durmadan konuşabilirdi, kekeleyerek ve

sözcükler üstünde tekleyerek, ben çekip gidinceye ya da uykuya dalıncaya kadar.

Her sabah, çalar saat yerine “Efendimiz egemen olsun” marşıyla altıda kalkıyordu. Demek ki şu cafcacılı ve gösterişli bayrak çekme töreni tümüyle boşuna değildi. Sonra giyinip lavaboya gidiyor, tuvalet ihtiyacını gideriyordu. Bu onun çok zamanını alıyordu. O kadar ki insan, dişlerini acaba teker teker mi fırçalıyor, diye düşünebilirdi. Odaya döndüğünde havlusunu, kırıışıklarını gidermek için, büyük bir gürültüyle silkeliyor, kurusun diye kaloriferin üstüne asıyor ve sabunu ile diş fırçasını rafa yerleştiriyordu. Sonra da jimnastik programı için radyoyu açıyordu.

Bense, gece geç saatlere kadar okuduğumdan, sabahları sekize değin uyurdum; bu yüzden, o kalktığı ve radyoyla jimnastiğine başladığı sırada ben bazen mutlu bir uykuda oluyordum. Ama o zaman bile, zıplamaya başladığında, mutlaka uyanıyordum. Uyanmamam olanaksızdı. Çünkü her sıçrayışında, ki gerçekten çok yükseğe zıplıyordu, yatak da, onunla birlikte zıplıyordu. Bu duruma ancak üç gün katlanabildim. Kendi kendime, ortak yaşamın, sabır gerektirdiğini söylüyordum, ancak bir dereceye kadar. Dördüncü günün sabahı, daha fazla dayanamayacağımı anladım.

– Affedersin ama jimnastiğini gidip başka yerde yapamaz mısın, örneğin damda, dedim açık açık. Beni uyandırıyor da.

– Ama... saat altı buçuk, biliyorsun, diye yanıt verdi bana, çok şaşırmıştı.

– Evet, biliyorum, saat altı buçuk demek. Ama saat altı buçukta ben, uyurum. Sana nedenini açıklayamayacağım, ama böyle işte.

– Olanaksız. Dama çıkarsam, ikinci kattakiler şikâyet ediyorlar. Burada ise, kimsenin söyleyecek sözü yok çünkü aşağısı ambar.

– O zaman sen de bahçeye çık. Çimenlere.

– Onu da yapamam. Benim... benim radyo tranzistorlu değil ki, prize takmak zorundayım ve müzik olmadan da radyodaki jimnastiği yapamam.

Bu, doğruydu. Radyosu eski bir modeldi ve benim küçük tranzistorlu radyom da FM bandından başkasını almıyordu. Bu iş canımı sıkımaya başlıyordu artık.

– Peki o halde, seninle bir anlaşma yapalım, dedim o zaman, radyoyla jimnastik yapmana bir şey demeyeceğim. Senden tek bir isteğim var, zıplamaktan vazgeçmen. Sinirlerimi bozuyor. Tamam mı?

– Zıp... zıplamaktan mı? Ne demek istiyorsun?

– Anlamazlıktan gelme, pekâlâ zıplıyorsun, değil mi?

– Hayır.

Başım ağrımaya başlıyordu. Vazgeçmek üzereydim, ama mademki bir kez başlamıştım, en iyisi sonuna dek gitmekti, bu yüzden ben de bir yandan Japon radyosunun jimnastik müziğini mırıldanırken diğer yandan da yatağın üzerinde zıplamaya koyuldum.

– Görüyor musun, işte böyle.

– Do... doğru, haklısın. Be... ben farkına varamamışım.

– İşte bunun için, diye söze başladım yatağa oturarak. Sadece bu hareketten vazgeçmeni istiyorum senden. Gerisine katlanmaya çalışırım artık. Zıplamaktan vazgeçer misin, ben de rahat rahat uyuyayım?

– İmkânsız, diye karşılık verdi hemen, hiç istifini bozmadan. Biliyor musun, bu, öyle kolay bir şey değil. Bu jimnastiği on yıldır her gün yapıyorum, bu yüzden, bir kez başladığımda, her şey kendiliğinden akıp gidiyor artık. Bir hareketi atlarsam, düşünsene... arkasını getiremem.

Ekleyecek bir şeyim kalmamıştı. Ne söyleyebilirdim ki. Tek ve en işe yarar çare, onun olmadığı bir sırada, radyosunu pencereden atmaktı, ama şimdiden bu davranışın sonucunda üzerime çekeceğim şimşekleri görebiliyordum. Faşo, sahip olduğu şeylere bambaşka bir titizlikle bağlıydı. Yatağıma oturmuş, boş boş bakıyor, artık söyleyecek söz bulamıyordum ki, beni rahatlatmak istercesine gülümsedi.

– Vatanabe, sen de benimle birlikte kalkıp jimnastik yapsan ne iyi olur, dedikten sonra, çekip gitti kahvaltısını yapmaya.

Façonun ve radyoyla jimnastiğinin öyküsünü anlattığımda Naoko kendini tutamadı, güldü. Oysa gülünecek bir hikâye sayılmazdı bu, ama sonunda ben de dayanamayıp güldüm. Onun yüzünün böyle bir gülüşle aydınlandığını görmeyeli gerçekten çok uzun zaman olmuştu, ama o eski gülüşünden şimdilerde eser yoktu.

Yotsuya Garı'nda inmiştik ve demiryolu boyunca uzanan tümsekte yürüyorduk, İşiyaga'ya doğru. Mayıs ortasında bir pazar öğleden sonrasındı. Sabahtan beri ara ara yağan yağmur öğleden az önce dinmiş ve su yüklü alçak bulutlar, rüzgâr tarafından süpürülüp yok olmuştu. Kiraz ağaçlarının tatlı yeşil yaprakları rüzgârda sallanıyor, göz alıcı güneşi yansıtıyordu. Güneş ışınlarının sıcaklığı yazı müjdeliyordu. Yolda karşılaştığımız insanlar ceketlerini ve kazaklarını çıkarmış, omuzlarına atmış ya da ellerine almışlardı. Bu pazar öğleden sonrasının tatlı güneşinde herkes mutlu görünüyordu. Yolun öte yanında yer alan kortlarda tenis oynayan gençler, gömleklerini çıkarmış, bir şortla kalmışlardı. Sadece, bir banka yan yana oturmuş iki rahibe, hâlâ o ciddi, kara kış giysileri içindeydiler, bu da yaz güneşinin henüz onlara ulaşmadığı izlenimi uyandırıyor, ama gene de onların, güneşten yararlanarak, güler yüzle neşeli neşeli konuşmalarını engellemiyordu.

On beş dakika kadar yürüdükten sonra çok terlediğim için, ben de kalın keten gömleğimi çıkartıp tişörtümle kaldım. Naoko açık kurşunî renkteki spor gömleğinin kollarını sıvadı. Bu gömleği sık sık yıkıyordu herhalde, çünkü rengi enikonu solmuştu. Eskiden de onu sık sık bu gömlekle görmüşüm gibi geliyordu bana, ama pek emin değildim. Sadece bir izlenimdi bu. Zaten o döneme ait Naoko'yla ilgili çok anım yoktu.

– Topluluk içinde yaşamı nasıl buluyorsun? Başkalarıyla birlikte yaşamaktan hoşlanıyor musun? diye sordu bana.

– Bilmiyorum. Böyle yaşamaya başlayalı bir aydan biraz fazla oldu, diye karşılık verdim. Ama pek de fena sayılmaz. En azından, katlanması çok zor değil.

Bir çeşmenin önünde durdu, sadece bir yudum su içti, pantolonunun cebinden beyaz bir mendil çıkartıp ağzını kuruladı. Sonra eğilip pabuçlarını bir daha ve özenle bağladı.

– Ne dersin, sence ben de başarabilir miyim?

– Başkalarıyla yaşamayı mı? (Başıyla onayladı.) Bilmem, belli olmaz. İnsan ararsa her zaman bazı olumsuzluklar bulabilir. Yönetmelik kuralları sıkı, asık suratlı, anlamsız insanlar var ya da odanı paylaştığın kişi, sabahın altı buçuğunda kalkıp radyoyla jimnastik yapıyor olabilir. Ama bu öyle önemli bir şey sayılmaz, her yerde aynı şeylerin olduğu düşünülürse. Eğer orada yaşamaktan başka çaren yoksa, uyum sağlıyorsun. İşte böyle.

– Haklısın, diye onayladı.

Bir süre, düşünceli düşünceli dalıp gitti. Sonra gözlerini gözlerime dikti, soyu tükenmeye yüz tutmuş bir türmüşüm gibi. Gözlerine iyice bakıldığında, öylesine duruydu ki insan şok geçiriyordu âdeta. O zamana değin farkına varmamıştım bunun. Düşündüm de, zaten gözlerine bakma olanağını hiç bulamamıştım ki! İlk kez ikimiz yalnız yürüyorduk ve gene ilk kez böyle uzun uzun konuşabiliyorduk.

– Bir yurda girmek niyetinde misin? diye sordum.

– Hayır, pek sayılmaz, diye karşılık verdi. Sadece, düşünüyordum. Başkalarıyla birlikte yaşamamanın neye benzediğini merak ediyordum. Yani, demek istiyorum ki...

Naoko, dudaklarını ısırarak, söyleyeceği sözcükleri arıyordu. Sonunda bulamayınca içini çekti ve kaşlarını çatarak:

– Pek bilemiyorum, ama önemli değil, dedi.

Bu, konuşmamızın sonu oldu. Naoko doğruya doğru yürümeyi sürdürdü, ben de birkaç adım geriden izliyordum onu.

Yaklaşık bir yıldır görmemiştım onu. Bu arada öyle zayıflamıştı ki, bambaşka biri olmuştu sanki. Başlıca özelliğı olan o tombul yanakları

erimiş, boynu incelmişti, ama ne sıskalaşmıştı ne de hasta bir görünüşü vardı. Zayıflığı, doğal ve rahat bir zayıflamanın sonucuydu. Sanki bedeni, fazlasıyla dar bir sığınağa girmeyi çok istediğinden, kendi kendine küçülmüş izlenimi veriyordu insana. Üstelik, onu eskisinden daha da güzel buluyordum. Bu konuda ona bir şey söylemek istedimse de, nasıl anlatacağımı bilemediğimden, susmayı yeğledim.

Oraya belirli bir amaçla gelmemiştik. Şuo'ya giden trende rastlaşmıştık. O, tek başına sinemaya gitmek için çıkmıştı, bense Kanda'daki ikinci el kitapçılara gidiyordum. Bu yüzden ikimizin de, özellikle yapmamız gereken önemli bir işi yoktu. Trenden inmeyi bana öneren de, o olmuştu. Ve böylece, rastlantı sonucu, kendimizi Yotsuya'da bulmuştuk. Ama birbirimize söyleyecek belirli bir şeyimiz olmadığından, trenden niçin inmek istediğini anlamamıştım. Konuşmaya başlamak için hiçbir konu bulamıyorduk.

Gardan çıktığımızda, hızlı hızlı yürümeye koyulmuştu, nereye gittiğini bile söylemeden. İster istemez peşinden gitmek zorunda kalmıştım ben de. Aramızda en azından bir metre vardı. Gerçi, isteseydim bu arayı kapatabilirdim, ama öyle heyecanlıydım ki, yapamıyordum bunu. Bir metre arkasından yürüyordum, gözlerim sırtına ve simsiyah, dümdüz saçlarına dikiliydi. Saçları kahverengi bir tokayla tutturulmuştu ve başını çevirdiğinde, küçük, beyaz kulaklarını görüyordum. Ara sıra benimle konuşmak için dönüyordu. Gerçi bazı sorularına kolayca yanıt verebiliyordum ama, bazen ne karşılık vereceğimi bilemediğim bazen de ne söylediğini anlamadığım da oluyordu. Ama sanıyorum onu duymuşum, duymamışım, pek de umurunda değildi. Söyleyeceğini söylüyor, sonra başını çevirip yürümeyi sürdürüyordu. Vazgeçmiştim, kendi kendime, bunun önemli olmadığını ve havanın dolaşmak için elverişli, nefis bir bahar havası olduğunu yineliyordum.

Ama Naoko bir gezinti için biraz fazla ciddi yürüyordu. İidabaşı'de sağa saptı, Kral Sarayı'nın hendekleri boyunca yürüdü, Cimboşo kavşağında karşıya geçti, Oşanomizu Tepesi'ne tırmandı ve kendimizi Hongo'da bulduk. Sonra, tramvay yolunu izleyerek ta Komagome'ye kadar gitti. Bu, azımsanamayacak bir mesafeydi. Komagome'ye vardığımızda güneş batıyordu. Tatlı bir ilkbahar akşamıydı.

- Neredeyiz? diye sordu birden.
- Komagome, dedim. Bilmiyor muydun? Geniş bir tur attık, biliyorsun.
- Niçin geldik buralara?
- *Sen* geldin. Ben de senin ardından yürüdüm, o kadar.

Garın yakınındaki bir lokantada hafif bir akşam yemeği yedik. Susamış olduğum için, tek başıma, bir bira içtim. Siparişi verdiğimiz andan, yemeğimizi bitirdiğimiz ana kadar tek kelime konuşmadık. Bu fazlasıyla uzun yürüyüş beni bitkin düşürmüştü, o ise, dirseklerini masaya dayamış, düşüncelere dalmıştı. Televizyon haberleri, o pazar tüm gezinti yerlerinin tıka basa dolu olduğunu anlatıyordu. Bense, Yotsuya'dan ta Komagome'ye kadar yürüdüğümüzü düşünüyordum.

- İnanılmaz derecede sağlamsın, dedim ona, makarnamı bitirdikten sonra.
- Buna şaştın mı?
- Evet.
- Bu da bir şey mi, ben lisedeyken, koşuda şampiyondum ve on- on beş kilometre koşardım. Sonra da babam, tırmanmayı sevdiği için, pazarları beni dağa götürürdü. Evimin yakınlarında dağlar olduğunu biliyorsun, değil mi? Bunun için bacaklarım sağlamdır.
- Gene de, ilk bakışta hiç de öyle görünmüyorsun.
- Doğru. Herkes beni çıtkırıldım sanır. Ama görünüşe aldanmamalı işte, diyerek hafifçe bir kahkaha attı.
- Gerçekten üzgünüm ama ben, artık dayanamayacağım.
- Bütün gününü aldığım için bağışla beni.
- Seninle konuşabildiğim için mutluyum, biliyor musun? Şimdiye kadar hiç yapamamıştık bunu.

Ne kadar çabalasam da birbirimize söylediklerimizi anımsayamıyordum bir türlü.

O, mekanik bir hareketle masanın üstündeki kül tablasıyla oynuyordu.

– Baksana, eğer istersen, eğer seni rahatsız etmezse yani, belki de gene görüşebiliriz? Gerçi senden bunu istemeye hakkım yok, biliyorum ama, gene de.

– Hak mı? diye şaşkın şaşkın yineledim. Ne demek hakkın yokmuş?

Yüzü kızardı. Herhalde gösterdiğim şaşkınlık, onu etkilemişti.

– Anlatamıyorum sana, dedi kendini haklı göstermek için. (Spor gömleğinin kollarını ta dirseklerine kadar sıvadı, sonra hemen gene indirdi. Lambanın ışığı, kolundaki tüylere güzel, yaldızlı bir görünüm veriyordu.) Bunu demek istememiştim. Tamamen başka bir anlamda söylemek istemiştim.

Dirsekleri masaya dayalı, bir süre duvardaki takvime baktı. Uygun sözcükleri sanki orada arıyordu. Ama, kuşkusuz bulamadı. İçini çekti, gözlerini kapadı, saç tokasına dokundu.

– Önemli değil, dedim ona. Ne demek istediğini az çok anlıyorum, gerçi ben de senin gibi, bunu nasıl dile getireceğimi bilmiyorum.

– Konuşma yeteneğim pek parlak değildir de. Bu son zamanlarda, hep böyle oluyor. Bir şey söylemeye çalışıyorum, ama aklıma gelen kelimeler hep yanlış. Hatta kimi zaman söylemek istediğimin tam tersini söylüyorum. Düzeltmeye kalkışınca da daha beter oluyor. Sonunda ne diyeceğimi hepten şaşıyorum ve başta söylemek istediğimi de unutuyorum. Sanki bedenim ikiye ayrılmış da birbiriyle kovalamaca oynuyor. İkisinin arasında kocaman bir sütun yükselmiş ve onlar da birbirlerini yakalamak için sürekli dönüyorlar o sütunun çevresinde. Her zaman bir başka parçam var, söylenmesi gereken sözleri bilen, ama onu bir türlü ele geçiremiyorum... (Naoko başını kaldırıp gözlerimin içine baktı.) Beni anlıyor musun?

– Hepimizde az çok vardır bu izlenim, biliyor musun, dedim. Hepimiz duygularımızı dile getirmeye çalışırız ve bunu gereğince yapamadığımız için sinirleniriz.

Sözlerim onu az çok hayal kırıklığına uğrattır gibi oldu.

– Tam söylemek istediğim bu değil, diye düzeltti beni, ama başka bir açıklamada da bulunmadı.

– Seni yeniden görmek beni hiç de sıkmaz, dedim ona o zaman. Genelde, pazar günleri pek bir işim olmaz benim, öyle pineklerim işte, o zaman da yürümek en iyisi, sağlığa da yararlı madem.

Yamate’ye giden trene bindik, Naoko Şincuku’da aktarma yapıp Şuo trenine geçti. Kokubunci’de küçük bir daire kiralamış, orada oturuyormuş.

– Söylesene, sence eskiye oranla konuşma tarzım değişmiş mi benim, diye sordu ayrılmadan.

– Bence biraz geliştirmişsin, yanıtını verdim. Ama hangi yönde olduğunu tam olarak bilemeyeceğim. Doğruyu söylemek gerekirse, o dönemde seninle öyle pek uzun uzun konuştuğumuzu anımsamıyorum, oysa, sık sık da görüyorduk birbirimizi.

– Haklısın. Sana gelecek cumartesi telefon edebilir miyim?

– Elbette. Telefonunu bekliyorum.

Naoko’yu, birinci sınıfa başladığım yılın ilkbaharında tanımıştım. O da birinci sınıftaydı, oldukça seçkin bir Hristiyan kız okulunda. Öylesine seçkin bir okuldu ki, fazla çalışanlar bile “sıradan” öğrenci sayılır, parmakla gösterilirdi. İyi anlaştığım bir arkadaşım vardı, Kizuki, (gerçekte, tek arkadaşımdı) ve Naoko da onun kız arkadaşıydı. Çocukluktan, birbirlerinden iki yüz metre uzakta oturdukları için, neredeyse beşikten beri tanışıyorlardı.

Daha çok küçükken bir araya gelmiş her çift gibi, ilişkileri çok açıktı ve ille de baş başa kalmak hevesinde değildiler. Sık sık birbirlerinin ailesini

ziyarete gidiyor, onlarla yemek yiyor, mayong oynuyorlardı. Sık sık da, iki çift olarak çıkıyorduk. Naoko sınıf arkadaşlarından birini getiriyor, dördümüz hayvanat bahçesine, yüzme havuzuna veya sinemaya gidiyorduk. Bu arada, doğrusunu söylemeliyim ki, Naoko'nun arkadaşları pek sevimliydiler, ama gene de bana göre biraz aşırı seçkin kızlardı. Devlet lisesi kızlarıysa, hem daha kolay kızlardı, hem de biraz sıradan olsalar bile bana daha uygundular. Naoko'nun bize getirdiği, genç kızlarınsa, çok daha sevimli olsalar da, kafalarının içinden neler geçtiğini ben hiç anlayamıyordum. Bana öyle geliyordu ki, onlar da beni anlayamıyordu zaten.

Bu yüzden Kizuki beni bu dörtlü randevulara çağırmaktan vazgeçti ve üçümüz görüşmeye, birlikte çıkmaya başladık. Kizuki, Naoko ve ben. Düşününce, bu biraz garipti, ama en basit olanı da buydu ve daha iyi gidiyordu. Bir dördüncünün gelmesiyle hava, belli belirsiz değişiyordu çünkü. Üç kişi olduğumuzda, ben, sonuçta bir davetliydim, Kizuki kusursuz bir ev sahibi ve Naoko da onun yardımcısıydı, televizyon programlarında olduğu gibi. Kizuki hep ortadaydı ve bu konumunda son derece başarılıydı. Gerçi alaycı bir hali de yok sayılmazdı ve birçok durumda başkalarının gözüne küstah biriymiş gibi görünebilirdi, ama aslında hakbilir ve nazık bir gençti. Üçümüz bir aradayken, Naoko'yla ne kadar konuşursa benimle de o kadar konuşur, şakalaşır ve ikimizin de sıkılmamasına özen gösterirdi. İkimizden biri biraz uzun bir süre susacak olsa, onunla konuşur ve onu da konuşturmak için olanca becerisini ortaya dökerdi. Onu böyle görünce, hayranlık duymadan edemezdim, ama gerçekte bu onun için doğal bir şeydi. Ortamı, içinde yaşanılan andan ayırt etmek ve ona kusursuz biçimde ayak uydurmak yeteneğine sahipti. Buna bir de, oldukça az bulunan, can sıkıcı bir konuşmanın eğlenceli bölümlerini değerlendirme yeteneği ekleniyordu. Bunun için, onunla konuştuğum zaman çok sevimli, son derece heyecan verici bir yaşam süren biri olduğum izlenimine kapılıyordum.

Ama hiç arkadaş canlısı değildi. Okulda hiç arkadaş edinmedi, benden başka. Bir türlü anlayamıyordum, onun kadar zeki, onun kadar konuşma yeteneğine sahip bir gencin, bu yeteneklerini daha geniş bir çevrenin hizmetine verecek yerde, niçin sadece bizim küçük grubumuzla yetindiğine mana veremiyordum. Arkadaş olarak neden beni seçtiğini de anlamıyordum ya. Çünkü benim kadar sıradan ve anlamsız, yalnız kalmayı, okumayı ya da